

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De deo uno, et trino - Cod. Ettenheim-Münster 202

Bach, J.

[S.l.], 1636

Dvbitatio III

[urn:nbn:de:bsz:31-118088](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-118088)

DEBIBATIO III

An lumen gloria ad visionem Dei concurrat
per modum speciei?

Ex his que supra duobus precedentibus dubitationibus dicta sunt, iam
facile nobis erit definire, quid de proposito controversia senti-
endum sit.

Dicendum est igitur lumen gloriae non solum ha-
bere veram rationem habetis elevantis & proportionantis potestatem in-
tellectivam ad elucendam visionem beatificam, sed etiam veram
rationem speciei impressae representantis Deum, ac proinde illud
merito appellatur lumen gloriae, nempe eo quod illius beatorum
manifestat Deum, qui est vera gloria & summa vera felicitas.
Pro prima parte huius proportionis faciunt omnes philosophi recent-
es lumen gloriae se tenere ex parte potestatis eamque elevare, por-
ficere, vel confortare, qui philosophi complures etiam videri
possunt apud alios. Pro 2da parte eandem proportionis faciunt
omnes adherentes lumen gloriae esse speciem Dei impressam in eo, & primo
determinare, illud beatorum ad visionem beatificam, quod bene
docet & probat Vasquez in prima parte disp. 43. cap. 6. 8. & 7.
ubi etiam pro se effert lectum. pro eadem 2da parte faciunt
omnes ipsi volunt Deum videri per speciem impressam, nec eam
distinguent a lumine gloriae, hi. a. et Bonavent. in 3. dist.
14. art. 5. q. 1. Guilielmus Parisiensis in tract. de retributi-
onibus sanctorum colum. 5. & 6. Richardus in 3. dist. 49. art.
3. q. 1. d. alii dicunt ex ubi impliciter docet esse probabile
Deum videri per speciem impressam, & allegat ab inicio Lusi-
tano tom. 2. de beatitudine. lib. 2. parte 2. q. 3. art. 3.
d. 1. quos sequuntur multi alii recentiores; pro utraque vero parte
proportionis simul remota se refert S. Thomas, in eadem
prima parte, q. 12. art. 5. maxime in responsione ad primum
docet lumen gloriae dari illi ut ipse illi fiat potestatis ad
videndum Deum, sicut potestatis per habitum fit potestatis ad ope-
randum, quod dicitur lumen gloriae habere rationem habetis ele-
vantis potestatis intellectivam, quod al. lumen gloriae ex mente sancti
Thomas habet etiam rationem speciei impressae, probari potest etiam,
quod

in festo
Cicilianum.

ga idem S. Doctor j parte q. 12. art. 2. in corp. & in responsi: 86.
quo ad unum humani gloriae tribuit rationem similitudinis, p.
ho. 3. contra gentes cap. 53. circa 3. rationem bis vocat humen
gloriae similitudinem Dei quae se tenet ex parte potestatis, quidem,
ut recentiores Thomistae explicant generatim solum rationem,
quae qualibet creatura similitudo Dei appellari potest, ut e. asse-
rere de lumine gloriae, ut recte notat Vasquez sup. q. 2. cap. 7.
nom. 32. Est fraudum & ois extra rem, sed quia brevis species
impressa complet & determinat potestatem cognoscitivam ad cog-
noscentiam obiecti, ita humen gloriae complet & determinat intel-
lectum ad videndum Deum, proterea pro utraque parte propo-
sitionis simul sumpta faciunt ois j, qui voluit Deum videre
per speciem impressam in intuitu beatorum, nec ullam aliam
qualitatem supernalem concurrentem ad virtutem beatificam
admittunt proter humen gloriae, unde Suarez lib. 2. de attributis
his negativis cap. 15. num. 38. ut recte notat eos qui speciem
impressam Dei ponunt in beatis & unam tm supernalem virtute-
tem illis conferri significans, iuxta conclusionem a nobis supra
positam esse interpretandam, quia minus ibi h. incommoda, nempe
quam opinio asserens humen gloriae h. habere rationem habitus efflu-
uantis potestatem illiivam, sed tm speciei impressae representantis
Deum, inter quos illos vero e Bonaventura, Guilielmus Parisiens.
locis supra citatis, & alij. proterea utriusque partem nostrae propositionis
simul recipere facit Vasquez sup. q. 2. cap. 8. ubi docet humen
h. solum habere rationem speciei, sed etiam principij completis esse
efficacitatem illius, & h. habitum humani comparat habitus
voluntatis. Ad id a. obiter qd licet Vasquez cap. citato dicat Deum
se solo potest concurrere loco humani gloriae, qd de facto e. species
impressa Dei, h. tm de iure Vasquez, ut male nonnulli recentiores
volunt, sentit Deum de potestate absoluta potest concurrere immedi-
ate per modum obiecti ad visionem beatificam, sed tm per illa
verba significat Deum per suam virtutem, tanquam per potestatem
executivam, potest supplere defectum humani qd e. species impressa,
hoc a. n. e. dicere Deum potest immmediate movere intellectum crea-
tum per modum obiecti ad visionem sui, sicut si quis faciat Deum
se solo potest concurrere ad visionem corpoream albi loco speciei
sensitivae representantis album, nihil aliud significat quam
Deum per suam virtutem potest efficienter supplere defectum spe-
ciei sensitivae representantis album, qd a. Vasquez ita rit illi-
gendy, constat ex iis quae docet ead. sup. cap. 7. num. 31. ubi
expresse

expresse docet manifestum abstrahere contineri in hoc. Deus
concurrit ad visionem sui per modum causae primae per voluntatem,
et tanquam causae particularis per modum obiecti vel ex necessitate naturae,
ubi etiam sunt haec verba: quia de causa propter productiones intra Deum
nulli Theologo concedit aliquid a Deo promisi necessitate naturae et in
quantum est, sed omnia in quantum vult et libere, in tunc ratio applicandi
liberata, sed etiam voluntatis in ipsum effectum liberi influentes.

Jam vero prima pars hinc proportionis, nempe
lumen gloriae habet veram rationem habitus elevantis potestatem intellectivam
beatorum et eam proportionantis effectui visionis beatificae ipsi: quia
illius creati in ratione potestatis non est magis efficax nec magis agens ad
efficiendam Dei visionem, quam sit in hac vita ad efficiendum actum
supernaturalem fidei, qui cum sit obiectus, necessario debet esse imperfectior
quam sit actus visionis, et ideo minus excedit facultatem naturalem illius,
atque ad efficiendum supernaturalem fidei non solum requiritur in illius
potestatis illiusmodi representans obiectum fidei, sed etiam habitus fidei elevans
et completens activitatem potestatis intellectivae. Et similiter etiam ad actum
supernaturalem visionis beatificae requiritur habitus elevans et completens
activitatem potestatis intellectivae, quia vere ex se non habet proportionem nisi
in completam respectu visionis beatificae.

Confirmatur: si potestatis intellectivae non est ex se magis efficax
vel proportionata in ratione potestatis respectu visionis, quam sit voluntas
respectu actus charitatis supernaturalis, atque voluntas ex se non est pro-
portionata et completa in ratione potestatis respectu actus charitatis super-
naturalis, sed indiget habitu charitatis infuso, quo elevetur et com-
pletur in ratione potestatis respectu eandem actus charitatis supernaturalis.
Et etiam idem dicendum est de potestatis intellectivae respectu visionis beati-
ficae, cum sit omnia per rationem.

Sunt aliqui dissarem esse rationem, quia obiectum volun-
tatis non eam movet physice, vel in genere causae efficientis, sed tamen
metaphorice in genere causae finalis, et ideo voluntas ad actum
supernaturalem, praeter motionem metaphorice obiecti, indiget etiam
concurru principii supernaturalis, quod elevet et compleat ipsam potestatem
voluntatis in ratione potestatis respectu actus charitatis supernaturalis, con-
tra vero in intellectu similitudo in se ipsa impressa obiecti supernaturalis
nempe Dei concurrit effectivè, movendo ipsam potestatem intellectivam,
et hoc praeter ipsam impressionem supernaturalem Dei representativam non
requiritur in intellectu obiectum principium supernaturale, quia per modum habitus
elevat vel completat potestatem intellectivam in ratione potestatis.

Sed contra est, quia in intellectu respectu actus supernaturalis
fidei

fidei præter speciem intelligibilem sive principium representans, 57.
subiectu requiritur etiam habitus & principium completens potestatem illi-
tam in ratione potestati respectu eiusdem actus fidei significandi & simulatur
etiam ad visionem beatificam præter speciem impressam illi repræ-
sentativam requiritur in ipso intellectu habitus sive principium
completens ipsam potestatem illi-tam in ratione potestati, licet talis habitus
non debeat respectu distingui a specie Dei impressa, ut mox ostendimus.
Deinde contra eam si potestati, quæ non indiget specie im-
pressa ad efficiendum actum supernaturalem, ut est voluntas, nihilominus
indiget habitu infuso completente ipsam voluntatem in ratione potestati res-
pectu eiusdem actus & etiam potestati quæ ex qua nascitur indiget specie im-
pressa ad actum suum, si ea non sit ex se completa & proportio-
nata in ratione potestati respectu eiusdem actus, ut reverentia est illi respectu
visionis beatificæ, necessario debet per aliquem habitum compleri
in ratione potestati.

Præterea eandem rationem quam in impugnant:
speciem matrem ex suo genere est imperfectior quam sit actus & species ex-
pressa vel intellectus, quæ non potest esse causa principalis visionis beatificæ, nisi sit solum
ratio, quæ si impugnetur, causa principalis visionis beatificæ, non habet solum
rationem speciem impressam, figuram præter speciem impressam debet esse
in intellectu aliud principium significabile, quod sit causa principalis visi-
onis beatificæ.

De hac impugnatione hæc est firma, & impugnatum, quia
falsa nititur suppositione, quæ est quod lumina gloriæ ut causa princi-
palis visionis, quod est falsum supra ostendimus, sed quod lumen gloriæ non
sit per se expectabile sed tamen per visionem, et visio Dei quæ est nostra beati-
tudo & summa felicitas sit maxime expectabilis quæ per se, videlicet
lumen non habet nisi rationem nostram ad visionem, quæ est non nisi rationem
nostram ad aliquam finem, necessarium est imperfectiora ipso fine, ut con-
stat inductione facta in omnibus huiusmodi mediis naturalibus, ut est semen
respectu arboris, species impressa sive sensibilis sive intelligibilis res-
pectu actus expressæ &c. nec est in tota natura quicquam unquam
reperies quod habeat solum rationem nostram ad aliquam finem & non sit eo
imperfectior.

Secundo respondent alii non negantur pro prima
parte nostre conclusionis, intellectum creatum non indigere lumine gloriæ ut
elevetur vel compleatur, in ratione potestati vel principii productivi visi-
onis beatificæ, sed tamen indigere lumine gloriæ tanquam ultimo
determinativo illius ad videndum Deum, quia scilicet illi creatis
ex se habet modum operandi per cognitionem intuitivam circa entia
creata

creata spiritualia, ac proinde ut per similem cognitionem veritatur
circa Deum, nihil aliud requiritur nisi speciei impressae Deum re-
presentantis atq; determinantis illatum ad operandum circa tale ob-
jectum. Sed contra est, qd etiam voluntas creata ex se h-
modum operandi rive amandi ob-
jectu evidenter cognitum similem
illi, quo beati supernaturaliter amant Deum evidenter cognitum
per visionem beatificam, sicut illi creati ex se h- modum naturalem
cognoscendi intuitivum, atq; ob-
jectu similem illi, quo beati cognoscunt
intuitivum Deum, & h- beati in patria retinent habitum naturalem
charitatis ad amandum Deum per visionem beatificam evidenter
cognitum, nempe ut voluntas per eundem habitum completatur
in ratione propria ad amorem Dei supernaturalem & similiter huius
gloriae h- solum e- necessarium illi creati beatorum ut eundem
ultimo determinet ad videndum Deum, sed etiam ut eleget & com-
pleat ipsam pacem illam in ratione principij pro utriusque visionis
beatificae, alioquin si hoc n- esset verum, habitus charitatis n- deberet
remanere in beatis, qd e- oio falsum.

Secunda vero pars propositionis nempe qd lumen
gloriae h- rationem speciei impressae representantis boni Deum illi
beatorum qd: qd ratio speciei impressae, ut constat ex supra dictis, con-
sistit in hoc qd ipsa ratio ex se indeterminata ad cognoscendum
hoc vel illud ob-
jectu ultimo determinet ad cognoscendum hoc
potius ob-
jectu quam aliud, sed lumen gloriae illud beatorum ultimo
determinet ad cognoscendum intuitivum Deum & ad cognoscendas,
in eo potius has creaturas quam illas. & verum lumen gloriae h- rationem
speciei impressae representantis Deum. Maior, ut diximus, constat
per dicta. Minor, qd: cum illi beatorum ultimo determi-
nentur ad videndum Deum & ad videndas in eo tales vel tales
creaturas, necessario amandum e- aliq; principium supernaturale
ultimo determinans illatum beatorum ad huiusmodi beat. visi-
onem, cui certum sit huiusmodi principium h- pot. ee. naturalem,
atq; tale principium supernaturale determinans vel e- Deus, vel
aliq; principium creatum supernaturale, reipsa distinctum a
lumine gloriae, vel e- ipsum lumen gloriae, neg. e- aliud princi-
pium ultimo determinans ad visionem ipsi assignati, ut mani-
festum e-. Primum a dicti n- est, qd si Deus immediate nimirum
ut causa principalis ultimo determinat illatum creatum ad visi-
onem sui, vel illum ultimo determinat immediate per modum
ob-
jecti, & hoc dici n- pot, qd implicat contradictionem, ut constat ex
supradictis, vel ultimo & immediate illum determinat per
volun-

voluntatem suam iure per omniam voluntate applicatam, verum 58.
neg hoc dicitur quia hinc Deus se potest absolute potest ubique & im-
mediate determinare, illud beati ad visionem sui, id est si facit
de facto, quia huiusmodi determinatio non est facta connata modo,
sed potest: quia licet Deus potest immediate per omniam suam suam
luminis gloria mouere illud beati cui est intima presentia ad
visionem sui, si tamen id fieret, non fieret connata modo. Similiter
licet Deus potest immediate per omniam suam ultimo determinare
illud ad visionem sui, si tamen huiusmodi determinatio ea ratione
ficeret, non fieret modo connata, et sic omnia per se & Deus non deter-
minat ultimo immediate, per suam voluntatem vel omniam
voluntate applicatam illud beati ad visionem sui, quia videlicet
illud beatorum modo connata debet ultimo determinari ad visio-
nem.

Quod dicitur de ratione quia illud, si eliciat visio-
nem beatificam, debet eleuari & compleri in ratione potest per aliud
principium ubi intrinsecum, cuiusmodi est lux gloria, quia cum sit
principium eleuari & compleri illud in ratione potest in ordine ad
visionem beatificam & se tenet ex parte potest, debet esse illi intrin-
secum, contra vero principium ultimo determinans illud beati
ad visionem Dei, cuiusmodi est species impressa Dei, si daretur, non se
teneret ex parte potest illius, sed ex parte Dei, quia species
impressa non habet alium finem, quam suppleri obiectum aut
etiam suppleri eius improprietate, et Deus, qui est obiectum visionis
beatificae, sit intima presentia illi beatorum & maxime illi pro-
portio in ratione obiecti, deo connata est ut Deus per se ipsum imme-
diate & ultimo determinet illud beati ad visionem sui, sicut illud
potest determinare species Dei impressa si ea daretur.

Sed contra est, quia deo est connata ut principium ele-
uans illud ad visionem Dei sit illi intrinsecum, quia eleuando
illud completet ipsum in ratione potest, nisi alia ratione se tenet ex parte
potest nisi quia ipsa completet, sed etiam principium ultimo determi-
nans illud ad visionem Dei ultimo completet illum in ratione prin-
cipij productivi visionis nempe illum ultimo determinando &
etiam huiusmodi principium ultimo determinans se tenet ex parte
potest, & consequenter debet esse illi intrinsecum.

Quod dicitur principium ultimo determinans in-
tellectum beati ad visionem Dei non se tenet ex parte potest illius,
sed quia illud non sit intima presentia in productione visionis beatificae,
& deo tale principium non debet esse intrinsecum potest illius,
ut ob

ut ab ea visio Dei fiat connaturali modo.

Contra e, qd principium illorum elevans e' completive hinc
lumen glorie n' e' in h'c p'ia illibitua ad p'cedend' em v'ignem,
ut o'ci condeunt, e' t'n se tenent ex parte p'ia, nempe eo qd ipsam
complet in r'oe p'ia, e' qd p'cedit r'oe se tenet ex parte p'ia,
ut ab e'bet ee illi intrinsecum ut v'no connaturali modo fiat
E' cham principium vltimo determinans illud ad vltimam
beatificam, h'et n' n' in h'c p'ia illibitua in p'roductione cruc-
cip' visionis, no' cum t'n eandem p'iam vltimo complet in r'oe
p'ia n'ce principij p'ductivij visionis illam vltimo determi-
nando se tenet ex parte p'ia, e' per consequens debet ee illi in-
trinsecum, ut visio beatifica connaturali modo fiat.

Confirmatur: qd licet Deus sit intime p'rensens illi
beatorum, ita ut per quam v'igiam p'it extrinsecus e' immediati
elevare p'iam illibitua ad visionem beatificam, nihilominus
p'ia habitualis, qua in beatis e' quasi n'ce aut vita radicalis
sup'naturalis, exigit p'iam illibitua elevatam per principium
e' intrinsecum, ut visio Dei connaturali modo fiat. E' similiter
p'ia habitualis existens in beatis exigit p'iam illibitua
beatorum vltimo determinatam ad visionem Dei per aliq'd
principium vltimo determinans eandem p'iam intrinsecum, nem-
pe ut visio Dei connaturali modo fiat.

Deiq' idem confirmatur: qd licet Deus sit intime
p'rensens illi Angelis, e' p'it eum per suam v'igiam in p'edi-
cate, e' vltimo determinare ad cognitionem crucis, ob'cti
naturalis etq' vltimo principij intrinsecus eandem illi qd ipsum
vltimo determinat, nihilominus ip'a n'ce Angeli exigit a Deo
t'quam ab Authore n'ce ut in illi Angelis in instanti cre-
ationis Angeli congeneret species imp'rendis ob'ctorum naturalium
vel illos succurre, infundat, ut per ipsas illi Angelis t'quam
quam per suam sibi intrinsecam vltimo determinatur ad
cognitionem huius potis ob'cti quam aliter. E' similiter
licet Deus sit intime p'rensens illi beatis, e' p'it v'no e'itate
determinare vltimo eandem illud ad visionem beatificam,
nihilominus p'ia habitualis, qua in beatis e' quasi n'ce e'
vita sup'naturalis radicalis, exigit ut illi beatorum per aliq'd
principium sup'naturalis sibi intrinsecum e' in ip'o receptum
sit vltimo determinat' ad visionem beatificam, itaq' ex his
p'it principium vltimo determinans illud beatorum ad
visionem Dei n'ce e' Deum.

Jam

Iam vero qd principium ultimum determinans illud
 beatorum ad visionem beatissimam n̄ est aliqd principium operatum
 distinctum a lumine gloria, et per consequens qd ipsum lumen
 gloria h̄t etiam rationem speciei impressae representantis Deum
 patet qd si principium ultimum determinans illud beatorum
 ad visionem Dei ē aliquid creaturū distinctum a lumine gloria,
 vel ē qd implicat dari unam simplicem qualitatem quae h̄t non
 solum vim elevandi illud beatorum ē eum complecti in rōe
 p̄ae, sed etiam ultimum determinandi eundem illud ad visionem
 Dei et talem vel talem creaturam in illo, vel etiam qd aliam
 rationem primam addici n̄ pot, qd n̄ pot assignari velle implicatā,
 in hoc qd Deus providet unam simplicem qualitatem supra
 lem in illud beato quae h̄t duplicem illam vim, qd n̄ pot in
 hoc assignari velle si implicatā patebit ex solutione objectionum,
 quae in contrariam efferrentur.

Ad rationem repraesentatam nra conclusio nonnulli,
 recentioris respondent negando speciei impressae solum minus ē
 potam indifferentem determinare ad operatum, sed dicunt ad
 eandem speciem etiam pertinere qd complecti actualitatem p̄ae,
 sicut concipit masculi cum femina n̄ requiritur ad determinan-
 dan potam femina, quati ipsa sit indifferenti ad generandum
 leonem vel hominē, sed ad complectendam actualitatem eius in ordine
 ad generandum hominē; sic etiam licet p̄ae illud beata, est determi-
 nata ad cognoscendum aliqd obiectū, p̄ae adhuc ē incompleta
 ē insufficienti vnde concipit qd obiectū vel alieni speciei im-
 presso.

Sed contra ē qd etiam lumen gloria n̄ solum determi-
 nat illud ad visionem Dei beatissimam, ut constat ex supra
 dictis, sed etiam ipsum complecti in rōe p̄ae principij eiusdem visio-
 nis, sicutem illud beato, licet usq̄ lumine gloria n̄ ē completus
 in rōe principij productivi visionis beatissimae per lumen g.
 gloria completur in p̄ae talis principij, ut constat ex eo qd illud
 creatū rōe huius gloria supradicta ex ipis concurrunt ad p̄am
 ad visionem beatissimam, quatenus etiam n̄ de rōe speciei impressae
 est complecti potam ex rōe, quae voluit aduersarij, adhuc hoc n̄
 pot impedire, quo minus lumen gloria haberet rationem speciei im-
 presso representantis Deum.

2do respondent alij illud beatorum n̄ determi-
 nare sufficienter per lumen gloria, ita ut ipsum lumen h̄t rōem
 speciei, quamvis ē. lumen gloria determinet illud sufficienter
 ad

ad videndum Deum, n̄ h̄i determinat ad videndum Deum hoc
vel illo modo, Deus ē. & quasi multiplex obiecti virtualiter,
cum pot̄ multipliciter videri & penetrari, nimirum ut prin-
cipium harum vel illarum creaturarum, quare dicitur qd̄ lu-
men gloriae solum determinat illiū beatū ad videndum Deū,
ut q̄. Deus videatur hoc vel illo modo nempe ut principium talium
vel talium creaturarum, habetur, inquit, q̄. cōtrariō capere
ipsius obiecti vultū Dei manifestantis se hōi vel illo modo, & id eo
lumen gloriae n̄ h̄i rationem speciei impropriae.

Sed contra ē, q̄ lumen gloriae determinat illiū
beatū n̄ solum ad videndum Deum, sed etiam ad videndum Deum
hoc vel illo modo, sicut patet ipse & principium harum vel illarum
creaturarum & lumen gloriae vultū h̄i rationem speciei impropriae, re-
presentantis Deum sicut ipse & principium harum vel illarum
creaturarum: oneg. p̄t. h̄i. sicut q̄. nulla p̄t. reddi sufficiens
ratio, cur lumen gloriae determinet illiū ad videndum Deum,
& n̄ determinet illum ad videndas in Deo has pot̄g creaturas quam
illas.

Perinde contra ē, q̄ si Deus immediatē determinat
illiū ad videndas in Deo pot̄g has creaturas quam illas,
vel determinat immediatē & per modum obiecti, vel determinat,
solum mediante sua organa occultiva. primum dicitur n̄ p̄t.
q̄ implicat contradictionem ut Deus vel ei organa moueat
& visionem per modum obiecti, ut constat ex supradictis. neq̄
p̄t. qui idem, q̄ n̄ p̄t. reddi sufficiens ratio, cur lumen gloriae
illiū ex se determinet ad videndum & n̄ videndum Deum
determinet ad eam videndum, & eandem illiū ex se determi-
natum ad videndas vel has vel illas creaturas in Deo non
possit aut debeat determinare, ad videndas in Deo pot̄g has
creaturas quam illas. Sed de hac re plura quodlibet sequenti.

Idē p̄t. eadem eadē pars n̄ra conclusio: q̄ ea
ratio, q̄ qua species visibiles albi v. g. existens in oculo concu-
rit ad visionem albi v. g. existens in oculo, lumen gloriae
concurrit ad visionem Dei & creaturarum, qua in Deo
videntur, nam sicut species visibiles albi recepta in oculo tan-
quam vltimum complementum & determinativum, vlt̄
determinat pot̄m visivam ad videndum album, q̄ eadē
pot̄a non videt sublata species albi, ita etiam lumen gloriae
tanquam vltimum complementum & determinativum pot̄am
illiū vlt̄ determinat ad videndum Deum, & ad videndas
in eo

in eo has potius creaturas quam illas, recluso a lumine glorie. 60
sicut illud in hunc modum dicitur: nec illam in eo creaturam quod
lumen glorie hunc modum patet impressa representantis Deum,
sicut species visibilis concurrens ad visionem albi est vera species
impressa representans album.

Obicitur jmo S. Thomas; parte q. 12. art. 2. ma-
nifeste docet & tribus rationibus probat per nullam creaturam simi-
litudinem Dei certam videri potest. Et conclusio supra posita est contra
S. Thomam.

Respondet Vazquez; parte sup. 39. cap. 1. cum Fran-
cisco Victoria in commentariis articuli nobis obiecti S. Docto-
rum loco citato. loquitur solum de specie & similitudine aliqua certatis,
qua prius visa ducit intellectum in certam illius rationem, & hanc
non esse possibilem existimare.

Deo contra hanc responsionem est quod non videtur habe-
re sufficiens fundamentum, sed quod nullam est veritatem in illo articulo, ut
constat ex ipso textu, unde satis colligi potest S. Thomam ibi loqui
solum de similitudine obiectiva, qua prius visa ducit in cognitio-
nem intuitivam ipsius Dei.

Respondendum est igitur S. Thomam loco allegato
tam negare certam Dei esse videri per similitudinem creaturam,
nunc per speciem Dei impressam quia Deo sit similis non solum
in representando sed etiam in eodem, & consequenter sit infante
perfecta, nunc se dicitur de similitudine obiectiva qua prius
cognita & visa ducit in cognitionem ipsius Dei, unde dicitur
Deo similitudo, qua non visa faciat agere Deum. Quod a. rta se-
res habet. Ita: quod alioquin S. Thomas loco citato. quod abest a
Sanctissimo & sapientissimo Doctore, manifeste desereret, si qui-
dem si doctrinam illam nunc propositionem illam quam po-
nit his verbis: per nullam similitudinem creaturam Dei certam
videri potest, quam postea probat. Illigeret non solum de similitu-
dine, vel specie simili Deo in eodem & representando, sed etiam
de specie simili Deo tam in representando, eandem propositionem
nulla ratione probaret, quamvis eam tribus rationibus coheret probare.
In primis est illam non probat, jmo ratione quare asserti, quod in ma-
nifesto est huiusmodi: per similitudines rerum inferioris ordinis,
nullo modo superiora cognosci potest, sicut per speciem corporis non
potest cognosci species rei corporee, hanc a. rta, ut per se constat,
tam probat certam Dei non potest videri per similitudinem vel
speciem impressam illius creature representativam, non a. probat
certam

ectram Dei n̄ p̄c̄ videri per speciem Deo impressam Dei re-
presentativam. 2da vero ratio est huiusmodi: ectra Dei est
ignum esse eius, ut supra ostensum est, n̄ nulli forme creatae
competere potest, n̄ potest igitur aliqua forma creata esse similitudo
representans videntem Dei ectram. Itaque denique ratio est hu-
iusmodi: divina ectra est aliquid in circumscriptionem conti-
nens in se supereminenter quicquid potest significari vel illi
ab illius creatore, et hoc nullo modo per aliquam speciem creatam
representari potest, quia omnis forma creata est determinata secundum
aliquam rationem vel sapientiam, vel virtutis, vel ipsius esse,
vel aliter huiusmodi. Ita vero duae rationes posteriores pro-
bant Deum non potest videri per similitudinem vel speciem
quia species impressa, cum sit creatura, n̄ potest esse talis, ut per
ectra sit ratio esse, vel ita ut sit aliquid in circumscriptionem,
quod est dicendum, ut per se patet, Deum non potest videri per similitudinem
vel speciem creatam Deo similem in representando et in eodem,
eo quod nulla forma creata potest esse infinite perfecta. Et sic Tho-
mas proportionem illam per nullam similitudinem cre-
atam ectra Dei inseri potest, si intelligit nisi de similitudine
vel specie qua sit Deus similis in seipsum in representando, sed
ectram in eodem, id est, sit eiusdem rationis eam obiecto, fuerunt
autem nonnulli, ut supra patebit, qui inserunt speciem impres-
sam ita debere esse similem obiecto suo in representando et
eodem, ut sit, eiusdem rationis eam obiecto, et consequenter sit in-
finite perfecta, sive visa sive a viso faciat videri Deum,
alioquin si illam proportionem s. Thomas etiam de simili-
tudine vel specie qua sit Deus similis tibi in representando non verò
in eodem, sicut quod eodem recidit, quia si sit eiusdem rationis eam
Deo nec sit infinite perfecta, manifeste desipit, arguendum
ad probandam eam proportionem tres sunt rationes a nobis ad
videndum supra relatas affert, quarum nulla, ut manifestum
est, proportioni illi modo illi respondet, nec ulla probat in-
tegrum vel proportionem, quam s. Thomas ipse verbis
probare conatur. Eadem tamen rationes recte probant eandem
proportionem, si ea intelligatur ^{nisi} a nobis intelligitur, id est, ita
ut tamen per illam negetur, Deum videri potest per similitudinem
vel speciem Deo similem in representando et in eodem, quia rone-
ra ectra talis speciei est eius esse, et talis species habere esse in-
circumscriptionem, quod necessario trahit eandem infinitatem vel
infinitum perfectione, et ideo repugnat concipiendi speciei create.

Quod

Quod si dicas si D. Thomas loco citato, h. definitio- 67.
set, an Deus pot. videri per speciem impressam Deo similem tm
in representando h. in eedo manca est doctrina S. Thomae.

Respondeo doctrinam S. Thomae h. esse mancam, q. totum id
quod ipse loco citato docet & probare intendit, vere iuxta nam
eiusdem doctrinae intelligentiam probat. quod si velis signifi-
ficare, si verum sit quod nos dicimus, doctrinam a S. Thoma
loco citato traditam esse mancam, id est, h. vtilem sed limitatam,
eo quod h. comprehendat speciem impressam Deo similem h. in eedo
sed tm in representando. Respondeo tamen dicere S. Thomam loco
citato non velle agere de huiusmodi specie, & doctrinam eiusdem
S. Doctoris ea ratione esse mancam, id est, limitatam, quam dicere
ysum S. Doctorem fuisse mancam cerebro, q. manifeste signifi-
catur, si dicas propositionem illam illigi etiam de specie impres-
sa simili Deo h. in eedo sed tm in representando, hic est responsa
S. Thomae comprehendendo simul 2. dam & 3. iam rationem (de
prima est nulla difficultas) arguatur est, si potest esse species
impressa Dei, talis speciei etiam deberet esse eius esse, & debe-
ret haberi esse in circumscriptum, id est, infinitum, sed nulli
fieri create pot. competere, ut extra ipsius virtutis esse, vel ut
habet esse in circumscriptum & h. pot. dari species Dei impres-
sae infinito in se finita. Videtur iam manifeste hanc
consequentiam h. esse bonam, nec pot. inferri ex illis premis-
sis, sed tm ex his inferri, quod h. pot. dari species Dei infinite
perfectae, id est, Deo similis in representando & in eedo, n. ac-
t. h. pot. dari species Dei impressae similis illi tm in repre-
sentando quae sit finita.

Obijcies eodem cum Durando in q. dist. 49. parte
2. num. 12. & seqq. si daretur species aliqua Dei, deberet esse
eiusdem rationis & naturae cum Deo, siquidem omnis species debet esse
eiusdem naturae cum obiecto, sed nulla species creata pot. esse talis, &
h. pot. dari species impressae Dei, ac proinde hanc gloriam h.
rationem speciei impressae representantis Deum.

Respondeo negando mai. quia species impressa quae h. cognitio-
mquet ad cognitionem sui obiecti, h. debet esse eiusdem rationis cum
obiecto, neg. est. ulla ratione probari pot. huiusmodi speciem esse eius obiecti
desere esse eiusdem naturae, nam species impressa representans hominem
vel angelum quae est in intellectu humano vel angelico, h. est h. vel
angelus, sicut etiam ipsa species expressa & cognitio licet sit simili-
tudo obiecti cum sit eius representatio formalis, h. tm est eiusdem rationis
cum

cum obiecto suo, nulla e. cognitio huius vel angelici & huius vel angelici
atq; id verificatur etiam de speciebus sensibilibus, nam species sensibilis
aut visibilis coloris n. e. color, ut dicitur e. p. lib. 2. de anima.
Adde cum praedicta obiectis fundetur in eo qd species impressa
sit obiecti similitudo si probaret intentum, simul etiam probaret
n. posse dari speciem Dei expressam aut Dei visionem, siquidem etiam
species expressa e. similitudo sui obiecti, ut dictum e.

Obiex 2do: si datur species Dei impressa inter
hominum speciem & ipsam Deum, debet e. relatio similitudinis,
sed haec fundatur in unitate, nae vel aequalitate secundum formam
Et species impressa Dei erit eiuusmodi nae cum Deo, qd implicat.

Et relationem similitudinis e. duppliciter ratio, una
fundatur in unitate formae, atq; haec e. inter ea quae si eiuusmodi
sua qd participant eandem formam, eiuusmodi e. inter duo alba,
eiuusmodi e. illa quae ponitur in rebus primi generis enu-
meratis ab Aristotele lib. 5. met. cap. 5. altera vero e. similitudo
representantis, atq; haec potest e. inter ea quae si nae oio diuersae,
sunt, prout e. etiam inter hunc gloriam prout e. species impressa
Dei & ipsam Deum, dicitur a. inter speciem impressam e. ipse obiectum
e. similitudinem fundatam n. in se sed in representatione sine
qd e. e. speciem impressam Dei e. similem obiecto n. in se sed
in representatione, quatenus obiectum per representationem speciem impres-
sam representatur talis qualis e. in se, ad hoc a. n. requiritur ut
species impressa sit eiuusmodi nae cum obiecto, sicut nec species expressa
Dei e. eiuusmodi nae cum Deo licet Deus per speciem sui expressam
faciliter representetur talis qualis e. in se, ex his a. patet qd
similitudo impressa Dei praecise in hoc consistit, qd sit propor-
tionem ultimo determinans illud beatorum ad similitudinem
positam sine ad speciem expressam e. visionem Dei, per quam ipse Deus
faciliter cognoscitur prout e. in se, nec alia similitudo inter speciem
impressam propriam vel intuitivam e. obiectum eius requiritur.

Obiectio 3ta: finis speciei impressae e. represen-
tare, obiectum prout e. in se, facere quoniam obiectum prout e. in se, vel replere
deficientiam obiecti, atq; Deus e. intuitive prout e. illud beatorum inde-
pendenter ab ipse sui impressa, & n. potest dari illa species impressa
Dei per quam illud beatorum illud representetur, qd qd Deus h. e.
ex se, n. potest accipere ab alio.

Respondet: 1. qd finis speciei impressae e. representare
obiectum prout e. in se, facere obiectum illud prout e. in se, si terminum huius proportionis
onus remanent proprie negant, nam reuera species impressae obiecti
neg

neg proprie facit obitu presens neg proprie supplet eij distantiam, 62.
hinc quoniam species impressa non facit aliquid sed faceret obitum ipsum
et presens, et tunc ultimo determinat potestatem ad speciem expressam
obitu, et a. obitu per seipsum immediate non facit nec facere, sed etiam
ampli respicit presens, si nimirum loquamur de obitu creato,
ut constat ex dictis, si a. termini illius proportionis nupam
improprie, nempe ita ut tunc non finem speciei impressae esse re-
presentare obitu vel facere illud presens improprie inveni-
tionaliter, sed determinando potestatem illibitum facere praecon-
tiam formalem obitu improprie dictam vel intentionalem, hoc est,
speciem expressam obitu, atque hoc modo nupam maiorem concedimus,
per negamque consequens: quia species impressa Deum non debet representare
vel facere Deum, illibitum creato presentem proprie, sed tunc im-
proprie, hoc est, efficiere in illibitum creato presentem Deum formalem
improprie dictam vel intentionalem, nimirum speciem ipsius
Dei expressam.

Ex his a. obitibus colligi potest quod quando dicitur
species impressa et locus obitu, nihil aliud significatur, quam quod
ipsa ultimo determinando potestatem ad cognitionem facit ut quod,
faceret obitu si ipsum presens posset ultimo determinare potestatem
ad cognitionem, sicut vel ad nimirum significatum, quod species im-
proprie contra loquendo sit aliquid modo in obitu, non enim
improprie modo nupam explicato, sed est species impressa non sit pro-
prie in obitu, et quod sit eius representativa, pluribus supra
ostendimus, quod etiam obitibus confirmari potest nec rade minima con-
tinnenda: si species, et quod est representativa obitu, ageret in produ-
tione speciei expressae obitu tanquam erga in obitu, ageretur acci-
dentis modale ut eam principalem per speciem intelligibilem sui
representativam receptam in intellectu humano vel angelico
ut per in obitu in unum produceret illitronem sui, et tunc cum sit ipse
talis est multo effectior quam illam accidentis modale. Sequitur a. potestatem
accidentis modale in tali productione non ageret subordinatum alicui,
sed per speciem sui impressam, ut per in obitu sibi subordinatum.

Obiter quoque dicitur in dicitur species impressa Dei est infinita,
et talis non potest esse species creata. Sequela maius: potestatem quod species qualibet
impressa est ex se apta ad representandum obitum totalem, non inveni-
tum est representabile quare, cum Deus non representabilis magis ac
magis in infinitum, non dicitur species impressa Dei, et est apta ad
representandum Deum quantum est representabilis, id est, in finitum,
tunc proinde hincmodi species est infinita, quod a. omnis species impressa

ex 10.

ex se sit apta ad representandum suum obiectum totaliter, sicut ex
speciebus visibilibus, huiusmodi experientia constat potius virtutem
meliozem magis videre, quam videat altera imperfectior per speciem
aequalem, unde, quod melior est potius virtutem, species visibilibus obiectum
sua habet in se si crearet determinat potius meliozem ad meliozem
visionem.

Ad solvendam hanc objectionem varia afferuntur
responsiones, quae sunt, dea facile, impugnari possunt, hinc si ego afferre
non licet. **R**esponsum est igitur negando seq. mai: ad probationem dicitur
quo illam propositionem: quilibet species impressa ex se apta est ad re-
presentandum obiectum totaliter sive quantum ipsum est representabile,
si sermo sit de specie impressa representativa obiecti creati transcat
ut est Deus negatur propositio. ratio a. manifesta talis distinctio:
nis est, quia species est apta ad representandum obiectum, et species potest
concurrere ad cognitionem obiecti determinando potius ad huiusmodi
cognitionem, ab ipso in obiectum sit creatum, vel finitum nullum
de a. absurdum in hoc, quod species impressa talis obiecti potest illud represen-
tare totaliter, nam quamvis non potest quamcumque potius determinare
natae ad visionem adaequatam cognoscibilitati talis obiecti, sed est illi
representare totaliter, poterit tamen deo crescere potius secundum perfectio-
nem, ut eadem vel specialis species posita in potius perfectiori deter-
minet ipsam ad cognitionem adaequatam cognoscibilitati eundem
obiectum, eadem est species posita in potius perfectiori una cum eadem potius
poterit caetera perfectiorem cognitionem, ut dicitur in objectione, neg
in hoc est illa repugnantia, ut satis per se patet, nam si verum in obiectum
sit infinitum ut est Deus et datur species ipsius impressa, non sequitur
eam esse representativam totaliter sive infinite, et quantum ipsum
est representabile, ac proinde nec sequatur speciem esse infinitam.
patet etiam eadem species impressa Dei identificata cum
huiusmodi potest cum aliquo videri lumine diversae rationis vel non
habente rationem speciei impressae representantis Deum, potest, inquam,
in se immutatam concurrere ad perfectiorem et perfectiorem Dei
visionem, quod tamen non est possibile, vultum infinitum huiusmodi, deo nec
species impressa Dei potest concurrere ad infinitam Dei visionem,
et per consequens non potest representare Deum totaliter.

Respondeo eadem numero species impressa Dei nulla
modo in se mutata sit in se caetera visionem Dei perfectiorem et per-
fectiorem in infinitum, si videlicet concurrat cum lumine
perfectiori et perfectiori in infinitum et est infinite perfecta.

[Handwritten flourish]

R^o transeat Ans, nego conseq: q̄a quando dua ead
 partiales concurrunt ad unum e eundem effectum, ex eod
 effecty prodens ab illis pot caari pfectior e pfectior in infi-
 nitum aulta via productarum p̄arum magis ac magis infini-
 tum, alteri vero immutata, n̄ licet inferre hanc ee infinitam,
 alioquin qualibet p̄ca illibita creata est infinita, q̄a eadem
 p̄ca illibita ois immutata cum maiori e maiori lumine p̄t
 concurrere ad produendam visionem p̄fectionem e p̄fectionem.
 Similiter virt^{us} motiva quam h̄t puer est infinita, sed, q̄ n̄ ead
 illi altera similis virt^{us} maior e maior in infinitum p̄t cum illo
 movere, vel trahere p̄doy magis ac magis in infinitum, licet ipse
 in se remaneat ois immutata, hoc a. e. falsum q̄a quando dua
 ead concurrunt ad unum e eundem effectum, licet una p̄ca magis
 ac magis in infinitum crescat, nihilominus ead totalis crescit
 magis e magis in infinitum, ac proinde etiam effecty debet ma-
 gis e magis crescere, licet altera ead maneat ois immutata
 e sit finita e limitata sicut erat p̄rig.

Obicies bto cum Avicena sup. 16. cap. 5. nullum
 obedi p̄ per suam eam e proxime illigibile e unitum p̄ca
 ut eam per signum per modum obedi moveat, p̄t eadem p̄ca
 repraesentari per speciem impressionis, sed Deus per suam eam
 p̄ h̄t in modis respectu diversum p̄ca illibita creata e Reg
 n̄ p̄t repraesentari per speciem impressionis. Maior in quac vis h̄t
 ratio p̄t, q̄a nulla res ee p̄t qua centraliter ordinatur ad dandum
 alicui certum quendam effectum, quod illam per suam eam h̄t,
 ut p̄t ex eo p̄t docere n̄ p̄t ee accidentia ordinata ad effici-
 endam subtiliam potentem ad operandum in substra ipsa per a,
 hoc e, per quam p̄ca ee proxime e integris, potent ad operandum,
 simuliter n̄ p̄t dari habet illi per quod p̄ca facili^{ter} operatur,
 si p̄ca per signam supremam haberet facilitatem in operando,
 cum a. similitudo vel spes impressa sit centraliter ordinata in
 hunc effectum, ut p̄t obedi per eam fiat proxime illigibile e
 per eam determinare p̄t p̄cam ad sui cognitionem, q̄a hanc per-
 fectionem Deus h̄t per suam eam, idq̄ n̄ p̄t Deus illam habere
 per speciem impressionis, e, per consequens spes impressa Dei n̄ e possi-
 bilis.

R^o negando ma: obedientiam, q̄a e de obedi n̄ suppo-
 nente, quidem nulla res per modum obedi p̄t movere p̄cam
 ad cognitionem sui, ut supra ostendimus, quate neg Reg p̄t immer-
 ditio per modum obedi movere illudum beatorum ad visionem
 beati-

beatificam licet cetera, per modum obiecti vel speciei necessario
 moueat diuinum intellectum ad cognitionem sui et diuinarum
 personarum, quia in eadem cetera necessario virtute et radicali-
 ter continentur, quod nobis non repugnat, siquidem cum asserimus
 nullam rem per modum obiecti posse mouere vltimum intellectum ad
 cognitionem sui, sermo est de intellectu creato, ^{qui mouet ad} ~~non enim ad~~ cog-
 nitione necessario distincta ab obiecto suo. Propter hoc a. eius-
 dem maioris. Quod sicut qualitas superna quae secundum
 multos reperitur dicitur aqua ad producendam gratiam baptismalem
 in terra, non ordinata ad dandum Deo esse productiuum gratiae, cum
 Deus illud esse habeat ex alio respectu modo, sed ad eleuandam partem
 obiecti in aqua, et ad illam compleendam in parte propria pro-
 ductiua gratiae, sicut lumen gloriae non est ordinatum in eum finem
 et Deo tribuatur esse productiuum visionis beatificae, sed ad eleuan-
 dum intellectum creatum et compleendum illum in parte propria pro-
 ductiua visionis beatificae, qui intellectus per dicitur lumen eleuatus
 potest visionem beatificam, producere. conuenienti modo, ita etiam
 lumen gloriae prout est species representatiua Dei non est ordinatum
 in hunc finem ut Deo tribuatur esse vltimo determinans intellectum
 creatum ad visionem sui, cum Deus potest esse speciem per se ipsum
 et immediate, sed ad hoc ut intellectus per ipsum lumen vltimo com-
 plectatur et determinetur conuenienti modo ad eandem visionem,
 ut supra explicatum est. atque ex his patet lumen gloriae prout habet
 rationem speciei impressae representantis Deum non esse prouta, sed
 conuenire ad finem expectabilem, qui sine ipso haberi non potest.

Obicitur 7mo: species impressa debet esse immaterialior
 et purior obiecto quod ipsa representat, ut videtur constare inque-
 sitione in reliquis speciebus, ut est species visibilis respectu sui obiecti esse,
 atque species impressa Dei non potest esse immaterialior vel purior Deo.

Ad primo si obiecto probat intentum, probat etiam
 non potest dari speciem expressam Dei, cum non magis species impressa
 debeat esse immaterialior vel purior respectu sui obiecti, quam species
 expressa respectu sui. Ad 2do directio negatiua: nam quibusvis
 aliqua species impressa sit immaterialior et purior suo obiecto, ut e.g.
 species visibilis representatiua rei materialis, non tamen omnis species impressa
 est talis respectu sui obiecti, negatiua. species representatiua Angeli
 superioris est existens in Angelo inferiori, et immaterialior vel purior
 quam sit Angeli superioris cuius est representatiua, ut manifestum est.

Obicitur 8mo: si daretur species impressa non habe-
 ret vnde limitaretur et esset infinita in representando.

his

habetur: quod non limitatur ex parte obiecti neque ex parte causae efficientis, 64.
neque ex parte causae subiectivae sive illius, siquidem is potest recipere
speciem Dei perfectiorem & speciem in infinitum.

Respondeo: Ans. & duo species impressae Dei esse limi-
tatae ex viis propriis & intrinsecis principijs creaturae, siquidem
de, sicut intrinsece & huiusmodi creaturae & ut sit determinata
& limitata. Ad id eandem difficultatem fieri potest de specie ex parte
Dei vel de concursu obiectivae Dei ad visionem beatificam, quem
concurrunt ponunt aduersarij.

Obijciunt 9: species impressa representativa obiecti scilicet
& distincta ab ipso habitu sive acquirita, species representativa
obiecti in se habet divinam & distincta ab ipso & habitu fidei
significans elevante ipsum intellectum ad obiectum actum fidei
significans & etiam species impressa Dei datur in intellectu beati
obijciunt & distincta ab ipso habitu humanis gloriae elevante illum.
Ans. p[ro]p[ter] quod species rei scilicet potest esse sine habitu scilicet, simili-
ter species representativa mystery fidei sine obiecto credendi potest
esse absque habitu, esse enim fidei, ut contingit in haereticis.

Respondeo: Ans. dupliciter & quia principium elevans
per modum habitus intellectum ad visionem beatificam & principium
ultimo determinans ad eandem visionem producentur simul
& ab eadem causa efficiente, ac prout dicitur per quod producit unam
qualitatem in intellectu beati quae simul habet rationem principij vel
habitus elevantis intellectum & rationem speciei sive principij ultimo
determinantis intellectum ad visionem beatificam, neque est huius-
modi qualitas implicat, contra vero species impressae scientificae
& habitus scilicet non producantur simul, ut comitatur opinio, neque
ab eadem causa, siquidem eadem species producantur a nobis, productio-
nem habitus scilicet est ab intellectu agente, habitus vero scientificus pro-
ducitur ab actibus scientificis, similiter species intelligibiles inseruien-
tes actui fidei significationis producantur ab intellectu agente & ante
infantilem habitus fidei, ut fit in iis qui adulti convertuntur ad
fidem, vel post eandem infansorem, ut fit in iis qui baptizantur
infantes; habitus vero fidei significationis producit a solo Deo artes
vel post acquisitionem specierum intelligibilium actui fidei inseruien-
tum, ac prout mirum non est si tam species impressae scientificae &
habitus scientifici quam species inseruientes appartent actui fidei
significationis & habitus eorum fidei distinguantur inter se prin-
cipium, & elevans intellectum ad visionem beatificam & principium
ultimo illum ad eandem visionem ultimo determinans inter se non
dis-

distinguantur. Ex his. o. colligi potest quod sicut ex multiplici
habitu partialium in eadem parte totali non licet arguere plurali-
tatem habituum fieri supradictis, eo quod non sit per rationem, ita quoque ex
distinctione generum intelligibilem actus fidei inveniendum ab
ipso habitu fidei non licet inferre distinctionem inter principium
elevans intellectum creatum, ad visionem beatificam et principium
ultimo determinans illud ad eandem visionem, siquidem
non est ratio per se, nec a nobis ad ignota arguere licet, nisi quando est
eadem vel per rationem.

Obvies ob. ex Suarez lib. 2. de attributis negati-
vis Dei cap. 15. num. 20. si fingamus nullam creatam superioris
ordinis habentem lumen illud, ut videre Deum et quascumque
creaturas, nihilominus illa indigeret specie obiectorum, ut ea posset
intelligere, quia nulla creatura intellectiva nec eius lumen potest esse per se
representativum rerum intelligibilium et similiter de lumine
glorie philosophandum est, siquidem etiam lumen glorie est quoddam
virtus ad modum potentie intellectivae, et ideo per se non habet representativum obiecti,
nec habet rationem generis representantis Deum.

Respondetur tamen, nego consequens, ratio dignitatis, quod
habemus, arguitur etiam, ut constat ex supradictis, quia cogimur asserere
etiam potentiam creatam ex eius intrinsecis principijs habere
talem limitatam, ut non possit immediate vel ultimo determinari a seipso
et cognitionem, contra verum non habemus sufficientem fundamentum asserendi quod
lumen glorie ex eius intrinsecis principijs exigat distinctionem
a specie Dei impressa, nam quamvis lumen glorie habeat rationem potentie
habituales, non tamen simpliciter est potentia intellectiva, sed est complementum intelligi-
bilitatis et species Dei impressa, ac proinde cum magis conve-
niant inter se ratio principij elevantis intellectum ad visionem Dei, et
ratio principij ultimo determinans ad eandem visionem,
quam conveniant inter se ratio potentie intellectivae et ratio principij ultimo
determinantis etiam ad visionem Dei, non valet dicere, haec duo rationes
non possunt identificari in una qualitate vel entitate reali, et neg illa
duo. adde, quod potentia intellectiva non exigit semper habere ullam certam
determinatam, ut determinati obiecti annexam, contra vero lumen
glorie exigit semper habere annexam visionem Dei, ac proinde maior
est ratio iudicantis rationem principij elevantis intellectum ad visionem Deum
et rationem principij ultimo determinantis ad illud, demum potest identificari in
ter se, cum aliunde non simpliciter, nec Deo denegandum sit quicquam
quod non implicet.

Quaeritur denique, an quando supradictum est
lumen

lumen gloriae est intrinsecus pro Deo in productione visionis
beatificae, hoc intelligitur de lumine gloriae prout est habitus ele-
vatus prout habet rationem speciei suae principij ultimo
terminantis ad visionem beatificam. 65.

De illud intelligi de lumine gloriae prout est habitus
elevatus prout, quamvis doctrina potest aliquo modo intelligi esse
de lumine prout habet rationem speciei impressae, in quantum est quod
lumen, quod est species impressa Dei, ut instrumentum Dei, prout est species
ipsius representativa, sed quatenus idem lumen, quod est species Dei
impressa, a Deo productum est. Adde hoc etiam dicitur quod lumen
gloriae ut etiam intrinsecus gratiae sanctificantis, quod est quasi proprietas,
et radicalis naturae spirituales sine vita regnantis. nec obstat quod
lumen gloriae simul creatur esse instrumentum Dei, nam etiam gravitas
existens in lapide est instrumentum naturae lapidis, et simul aliquo modo
instrumentum generantis lapidem, ut docet Aristoteles et Peripatetici.

PARS III

De Obiecto visionis beatificae.

CAPITULUM I

An visionem beatificam videantur omnia, quae sunt facta in Deo?

Supponendum est tanquam certum esse facta beatorum de facto
per visionem beatificam videre omnia, quae sunt facta in Deo,
nimirum eius essentiam, attributa, et personarum unitates. constat
ex definitione Concilii Florentini in littera unionis, ubi
definitum est Axioma eorum, quibus nihil purgandum superest,
intueri deum trinum et unum sicut est, &c. Condi-
tum potest definire ex multis scripturae locis, ut ex 3. Ioan.
3. videlicet eum sicut est. Item ad Corinth. 13. videri nunc
per speculum in enigmate, &c. nunc cognosco ex parte, &c.
Psalm. 14. in illa die cognoscentis quod ego sum pater. et infra:
manifestabo ei mysterium. quae vera non essent nisi personae divi-
nae simul cum ceteris, et attributis viderentur, nec ex eo quod beati
non vident Deum oes, atque liberos Dei, nec oes creaturas, a quas
terminatur Dei omnia vel scia, potest inferri, quod non vident omnia,
quae sunt facta in Deo, nam tam atque liberi Dei quam eius omnia
est scia